

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Yhdyskuntalautakunta, § 359, 22.12.2020

Yhdyskuntalautakunta, § 340, 08.12.2020

§ 359

Yliopistonkadun yleissuunnitelman päivitys katusuunnitelman laatimisen lähtökohdaksi

TRE:7260/10.03.02/2020

Yhdyskuntalautakunta, 22.12.2020, § 359

Valmistelija / lisätiedot:

Jouni Sivenius

Valmistelijan yhteystiedot

Suunnittelupäällikkö Jouni Sivenius puh. 041 730 4290, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna.Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus

Esittelijä uudisti päätösehdotuksensa:

Yliopistonkadun yleissuunnitelman päivitys hyväksytään
katusuunnitelman laatimisen lähtökohdaksi.

Kokouskäsitely

Pia Hastio poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Matti Höyssä ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun.
Ehdotus ei saanut kannatusta, joten se raukesi.

Perustelut

Asia jäi pöydälle 8.12.2020.

Tiedoksi

Jouni Sivenius, Ari Vandell

Liitteet

1 Liite Yla 8.12.2020 Yliopistonkatu pyöräkaistoilla

2 Liite Yla 8.12.2020 Yliopistonkatu pyöräkaistoilla poikkileikkaukset

Yhdyskuntalautakunta, 08.12.2020, § 340

Valmistelijat / lisätiedot:

Jouni Sivenius

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Yliopistonkadun yleissuunnitelman päivitys hyväksytään katusuunnitelman laatimisen lähtökohdaksi.

Perustelut

Yliopistonkatu sijoittuu Kalevantien ja Itsenäisyydenkadun välille Tampereen ydinkeskustan tuntumaan Tullin alueelle. 450 m pituisen kadun itäreunaa rajaa merkittävältä osin Sorsapuisto sekä Tampere-talo. Välittömästi kadun eteläpuolella on Tampereen yliopiston keskustakampus. Nykytilanteen merkittävimmät ongelmat ja tarpeet tarkasteltavalla katujaksolla koskevat kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita, katu ympäristön viihtyisyyttä ja laatua sekä Tampere-talon tilausajobussien pysäköintiä.

Yliopistonkadun rooli kaupunkirakenteessa on muuttunut viime vuosien aikana muun muassa Ratapihankadun rakentumisen ja Itsenäisyydenkadulle tulleen raitiotien myötä. Myös kadun lähiympäristö on muuttumassa suuresti Tullin alueen kehittymisen sekä Kansi-Areena- ja Asemakeskushankkeiden vuoksi. Muutokset ovat vähentäneet Yliopistonkadun vuorokausiliikennettä yli kolmanneksen: keskivuorokausiliikenne vuonna 2009 oli noin 9000 ajon/vrk ja vuonna 2020 noin 5600 ajon/vrk. Liikenne-ennusteen mukaan liikennemäärä laskee edelleen Ratapihankadun lopullisen valmistumisen sekä lähiympäristön muutoksen myötä.

Yliopistonkadun itäreunassa on yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä, jonka suuri käyttäjämäärä aikaansaa vaaratilanteita ja epäviihtyisyyttä sekä turvattomuuden tunnetta erityisesti jalankulkijoille. Ongelma on suurimmillaan Tampere-talon läheisyydessä, jossa jalankulkijoiden määrät ovat ajoittain erittäin suuria – niin suuria, että valtakunnallisen ohjeistuksen mukaan pyöräily pitäisi olla erotettu jalankulusta omalle väylälleen. Laadittavana olevassa kantakaupungin yleiskaavaehdotuksessa Yliopistonkatu on pyöräilyn tavoiteverkossa aluereitti, joilla pyöräilylle ja jalankululle osoitetaan erilliset väylät. Kadun suojatieylitykset sekä jalankulkuyhteydet Tampere-talon, Sorsapuiston ja Attilan kohdalla ovat osa esteettömyyden erikoistason tavoiteverkkoa.

Yliopistonkadun rooli joukkoliikennereittinä vähenee vuonna 2021 huomattavasti raitiotieliikenteen muuttaessa bussilinjojen reittejä. Yliopistonkadulle jää vain linja 2 (Rauhaniemi –Pyynikintori), jota nykyiset ajoratapysäkit palvelevat hyvin. Linja-autoliikenteen tarpeet korostuvat kuitenkin Tampere-talon toiminnan synnyttämän suuren tilausajoliikenteen määrän vuoksi. Yliopistonkadun varteen on toteutettu bussitaskuja Tampere-talon asiakkaita tuovia ja hakevia tilausajobusseja varten. Tampere-talon edustajan mukaan niiden olemassaolo ja säilyminen on oleellisen tarpeellista ja tärkeää.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Yliopistonkadun hyväkuntoiset, suuret lehmukset ovat voimakas kadun identiteettiä luova tekijä ja syytä säilyttää. Katupuita sisältävien välikaistojen nurmetukset ovat huonokuntoisia. Kadun rakenteellinen kunto on heikohko. Vaikka kadun pinta on pääosin ehjä, niin siinä on ajamista haittaavaa epätasaisuutta sekä kuluneisuutta ja halkeamia, jotka ovat selviä merkkejä tarpeesta kunnostaa katurakenne.

Suunnitelmaratkaisu

Tampereen Yliopistonkadulle on laadittu yleissuunnitelma vuonna 2010 ja sitä on tarkennettu vuonna 2013. Yleissuunnitelmaratkaisua ohjasivat muun muassa tavoitteet kohentaa katu ympäristöä, säilyttää nykyiset katupuut sekä parantaa jalankulun ja pyöräilyn asemaa. Erityistavoitteena oli kohentaa kadun luonnetta korkeatasoiseksi keskustakaduksi ottaen huomioon kadun varrella sijaitsevan Tampere-talon merkitys suosittuna konsertti- ja kongressikeskuksena.

Yleissuunnitelmaa laadittaessa tutkittiin erilaisina kehittämisvaihtoehtoina muun muassa 4-kaistaista sekä 2-kaistaiseksi kavennettua ratkaisua, mutta parhaiten asetettuihin tavoitteisiin todettiin vastaavan pyöräkaistallinen vaihtoehto, joka valittiin yleissuunnitelmaratkaisuksi. Keskeisenä etuna siinä nähtiin eri kulkumuotojen olevan selkeästi eroteltu toisistaan, mikä parantaa etenkin jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden asemaa. Lisäksi ratkaisun koettiin kohentavan kadun ilmettä ja mahdollistavan parhaimmin katupuiden säilymisen nykyisellä paikallaan.

Yliopistonkadun yleissuunnitelman päivitys

Yliopistonkadun saneerauksen toteuttaminen on noussut ajankohtaiseksi, mutta jo laadittua yleissuunnitelmaa on pitänyt päivittää muuttuneiden liikenteellisten tarpeiden vuoksi. Niistä merkittävimmät ovat tilausbussiliikenteen pysäköintitaskut Tampere-talon lähistöllä sekä vuonna 2021 toteutettava joukkoliikenteen linjastouudistus, joka jättää Yliopistonkadulle vain linjan 2. Lisäksi raitiotien tuleminen Itsenäisyydenkadulle muuttaa aiemmin laaditun yleissuunnitelman liittymäratkaisua.

Tampere-talon edustalle ja Sorsapuiston viereen toteutettiin pysäköintitaskuja tilausajoliikenteen busseille Marriot-hotellin rakentamisen yhteydessä. Niiden tarve on osoittautunut suureksi ja pysyväksi. Tampere-talon edustajan mukaan uusittuun pihaan ei busseja mahdu ja bussipysäköintitaskut ovat elintärkeitä suurelle määrälle asiakkaita tuovia ja hakevia tilausbusseja.

Suunnitelmassa esitetyt liikenteelliset toimenpiteet

Moottoriajoneuvoliikenteen osalta ajorata muuttuu koko katujaksolla 2-kaistaiseksi lukuun ottamatta Kalevantien liittymää, jossa säilyy kääntymiskaista vasemmalle ja oikealle. Ajokaistaleveytenä on 3,5 m.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Itsenäisyydenkadun liittymästä kääntymiskaistat poistuvat, mutta 1-kaistainen ratkaisu riittää olennaisesti pienentyneelle liikennemäärälle. Katujakson liittymäratkaisut säilyvät muilta osin entisellään.

Yliopistonkadun itäreunan yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä muutetaan jalkakäytäväksi. Kadun länsireunan jalkakäytävä säilyy entisellään. Suojatieylitykset ja keskeisimmät jalankulkuyhteydet toteutetaan esteettömyyden erikoistason mukaisina.

Pyöräily siirretään 1-suuntaisille pyöräkaistoille ajoradan reunaan, mikä ratkaisu tukee taajama-alueilla tavoiteltavaa oikeanpuoleisen liikenteen periaatetta 1.6.2020 uudistuneen tieliikennelain hengessä. Pyöräkaistat ovat pääosin 2 m leveitä, mutta ahtaimmilla kohdin niiden leveys on 1,75 m. Pyöräilyä palvelevia pysäköintipaikkoja on esitetty monin paikoin.

Joukkoliikenteen pysäkkiratkaistuina on esitetty nykyisen kaltaiset ajoratapysäkit katettuine odotustiloineen Tampere-talon lähellä sekä Attilan edustalla. Tampere-talolle tärkeitä tilausajoliikenteen pysäköintipaikkoja on esitetty pyöräkaistan ja viherkaistan väliin yhteensä viisi.

Yleissuunnitelman vaikutukset

Pyöräily ajoradalla yksisuuntaisilla pyöräkaistoilla on selkeästi erillään jalankulusta sekä linja-autojen nousevista ja poistuvista matkustajista. Ratkaisu lisää suuresti jalankulkijoiden turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta. Pyöräilyn sujuvuus paranee ja pyöräilijöiden havaittavuus katuliittymien ja suojateiden kohdalla paranee huomattavasti.

Joukkoliikenteen liikennöinnin kannalta käytettävyys säilyy ennallaan ja riittävänä. Matkustajien kannalta yhteydet pysäkeille paranevat. Tilausajoliikenteen bussitaskujen vuoksi poistuu viisi kadunvarsipysäköintipaikkaa Sorsapuiston pohjoispuolelta. Tullikadun liittymän tuntumassa olevan hotellin 2 saatto- ja noutopysäköintipaikkaa säilyy. Puurivit välikaistoineen säilyvät. Kohteen alustava kustannusarvio on 680 000 euroa.

Katusuunnitelman laatimisen tarve

Yliopistonkadulla on ollut pitkään tarve saneerata kaukolämpöä. Työtä on siirretty eteenpäin jo vuosia, jotta se voitaisiin tehdä pitkään vireillä olleen katusaneerauksen yhteydessä. Sähkölaitos on ilmoittanut, ettei kaukolämpötyö voi enää odottaa ja se tehdään kesällä 2021. Työ koskee väliä Tullikatu - Kalevantie (350 m), jolle rakennetaan uusi kaukolämpöjohto keskelle katua. Samalla kohdin on myös hyvin iäkäs vesijohto (vuodelta 1928), jonka saneeraus tehdään ehkä samassa yhteydessä.

Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito -yksikön näkemyksen mukaan Yliopistonkadun saneeraus olisi hyvä voida tehdä yhtä aikaa ensi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

kesän kaukolämpötyön yhteydessä. Se tuottaisi synergiahyötyjä ainakin kustannussäästöjen sekä rakentamisesta aiheutuvien häiriöiden ja työnaikaisten liikennehaittojen näkökulmasta.

Yliopistonkadun yleissuunnitelman päivitykseen liittyviä näkemyksiä on kysytty Tullin alueen toimijoilta. Ehdotetut ratkaisut saivat yksimielisen puollon ja katusaneerauksen toteuttamista toivottiin mahdollisimman pikaisesti. Korona-pandemian nähtiin piinaavan liiketoimintaa vielä vuonna 2021 sen verran, että katutyö häittäisi myöhemmin selvästi enemmän. Myös Yliopistonkadun lähiympäristön uudistuminen muun muassa raitiotien ja Kansi-Areena -hankkeen myötä voidaan nähdä puoltavan katusaneerauksen käynnistämistä nopealla aikataululla.

Yliopistonkadun saneerauksessa on ajateltu kokeiltavan niin sanottua ST-urakkamallia, josta on saatu erittäin hyviä kokemuksia esimerkiksi maanteiden rakennusurakoissa. Siinä kilpailutettavaan urakkaan sisältyy sekä suunnittelu että toteutus. Tällöin urakka voitaisiin kilpailuttaa varsin nopeasti ilman kadunrakennussuunnitelmaa jo katusuunnitelman pohjalta.

Jotta Yliopistonkadun saneeraaminen saataisiin käyntiin vuoden 2021 aikana ja kytkettyä jo päätettyyn kaukolämpöjohdon rakentamiseen, pitäisi katusuunnitelman laatiminen saada käyntiin mahdollisimman nopeasti. Katusuunnitelma tarvitaan ST-urakkakilpailun valmistelua sekä tarjouspyyntöä varten.

Tiedoksi

Jouni Sivenius, Ari Vandell

Kokouskäsitely

Matti Höyssä ehdotti, että asia jätetään pöydälle. Aleks Jäntti kannatti Höyssän ehdotusta. Lautakunta päätti yksimielisesti, että asia jätetään pöydälle.

Liitteet

1 Liite Yla 8.12.2020 Yliopistonkatu pyöräkaistoilla

2 Liite Yla 8.12.2020 Yliopistonkatu pyöräkaistoilla poikkileikkaukset

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 29.12.2020 kaupungin internetsivuille www.tampere.fi

Päätös on lähetetty sähköpostilla 28.12.2020

Tampere
28.12.2020

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Jonna Koivumäki
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§359

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työsopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)